

zajce kar z roko lovi. Atu županu Telebanu so od jeze seveda vsi sivi lasje pokonci stopili. Da jih z roko lovi, tega njihova sicer modra butica ni mogla razumeti. Jur je pa kar svoje tiščal naprej: zajca zagradi in ga ima!

»Ne boš me za norca imel, Jur! Ali veš, kdo sem jaz? Ti zajce streljaš, drugače ne more biti.«

Tedaj je pa Jurja brez puše ujezilo. Segel je pod klop in privlekel zajčjo kožo. »Pa pogledjte, ata župan, če je koža kje prestreljena, a? Jaz zajca zagledam, stečem za njim, zgrabim ga za rep in ga na mestu zadavim!«

»Tristo pipecev, Jur! Če si pa tak, pa bodi!« Ata župan Teleban se jasnemu dokazu niso mogli več upirati. Od jeze so pihali kakor gad na soncu in odhajali. Jur brez puše se je pa smejal, stopil na prag in za njimi fige kazal. Neznansko dobro se je to zdelo Jurju in od samega veselja se je sedemkrat na peti zasukal. (Dalje.)

Jože Dular:

Veliki teden ministranta Jančeta.

Janče je bil ministrant. Šest let mu je bilo, ko je prvič stopil pred oltar. Tedaj še ni hodil v šolo. Bilo je na Telovo, pred procesijo. Bandera so že stala pred cerkvijo, ljudje so se zbirali v pare, vse je bilo pripravljeno, ko je nenadoma zmanjkalo šestega ministranta. Povsod ga je iskal cerkovnik, a zaman. Pa je zagledal Jančeta in ga vprašal, ali bi hotel nositi svečo pred nebom. Nič ni odvrnil Janče. Cerkovnik ga je odpeljal v zakristijo in nekaj minut nato je že stal sredi ministrantov. Sveča, ki jo je nosil, je bila težka in v vročini je omahoval, a bilo je vendar lepo: bil je ministrant.

Od tistega časa je mislil samo eno: da bi lahko vsak dan pred oltarjem prenašal veliko knjigo in molil v onem čudnem jeziku, ki ga zna sosedov Drejče. A želja se mu ni izpolnila. Sicer ga je še dvakrat poklical cerkovnik, da je šel po oglje in enkrat je celo razpihoval ogenj. Ko pa je vrtel posodo z ognjem, je zadel ob zid in raztresel žerjavico. Cerkovnik ga je zato zlasal in poslej se ni več upal v njegovo bližino. Samo gospodu župniku je nekoč plašno omenil, da bi rad postal ministrant.

»Zakaj ne, Janče! Malo počakaj, da dorasteš in pojdeš jeseni v šolo. Potem pa, potem boš pa lahko ministrant.«

Župnik ga je pobožal po kuštravih laseh in odhitel v zakristijo.

Sedaj je čakal Janče dvoje: da zraste do one višine, ki je potrebna ministrantu, in da pojde v šolo. Za drugo ni skrbel, samo jedel je več kot prej in vedno izpraševal mater, kdaj bo sejem v mestu, da mu bo kupila knjige.

No, končno je šel v šolo, ministrant pa ni postal. Tedaj je spet povprašal župnika, ali lahko pride v zakristijo. Župnik pa se je samo nasmehnil.

»Počakaj, Janče, še malo počakaj, da spoznaš črke. Kako boš bral po latinsko, ko še slovenski ne znaš!«

Od tedaj se je Janče izogibal župnika in cerkovnika. Tudi s sosedovim Drejčetom ni več govoril. Samo učil se je.

Minili sta dve zimi in naslednjo pomlad — Janče je bil že v drugem razredu — ga je ustavil gospod župnik v šoli in mu dejal:

»Janče, ministrant si lahko, če boš priden. V nedeljo popoldne bo križev pot in ti boš nosil križ.«

Nedelja je prišla. Eno uro pred popoldanskim opravilom je prišel Janče v zakristijo. Oblekel se je in nepremično držal križ. In ko je prišel gospod župnik, ga je zopet pogladil po svetlih laseh in mu dejal:

»Sedaj pa Janče, sedaj. Brati že znaš. Ko bomo končali križev pot, pridi k meni v župnišče, da ti bom dal ono latinsko knjižico. Drejče pojde v jeseni v mestne šole, potem boš pa ti ministroval namesto njega. Privaditi se moraš in boš zato že sedaj pomagal. Na veliki teden bo dosti dela.«

V Jančetu je vse kipelo od veselja. Skoraj bi izpustil križ in zavriskal kot včasih na paši, če se ne bi o pravem času spomnil, da je v cerkvi in da ga vidijo župnik, cerkovnik in drugi ljudje.

Kako je tisto popoldne prenašal križ od postaje do postaje, se pozneje zunaj cerkve ni več spominjal. Slišal je samo duhovnikove molitve in petje po cerkvi, a vse je prevpil drugim neslišen glas v njegovem srcu: »Ministrant boš! Še letos, še to veliko noč, čez nekaj tednov!«

* * *

Bližal se je veliki teden. Tako nenadoma je prišel, da Janče sam ni vedel kdaj. V dveh tednih se je naučil vse latinske molitve. Na šolo je skoraj pozabil, nič več ni jedel toliko kot prej in nič več se ni v izbi ob vratih meril, ali je že dovolj velik za ministranta. To sedaj ni bilo več potrebno.

Oče je videl to spremembo v fantu. Nič več ga ni priganjal zjutraj, da bi gnal voli in kravo na pašo. Janče je vstal, odšel v cerkev ministrirat, nato v šolo in popoldne je bil prost.

Cvetna nedelja je prišla. Lansko leto je Janče še delal butaro. Sicer je tudi njegov starejši brat naredil eno, a Janče je hotel imeti svojo. Lepo iz vrbja jo je povezal, nato ovil z bršljanom in prav na vrh je pritrdil pomarančo. Letos se ji bo moral odreči. Saj ni mogoče držati v eni roki kadilnico, v drugi pa butaro!

Pa je bilo le lepo. Trikrat je šel z gospodom župnikom, s strežniki in cerkovnikom okoli cerkve. Pri tretjem obhodu so se po trkanju s križem odprla vrata. Kamor se je ozrl, samo zelenje, zvonovi, orgle, dišeči oblaki kadila. Janče se je veselil in v srcu mu je vriskalo.

Na veliko sredo so navadno postavljali božji grob. Ko je Janče ta dan odhajal iz zakristije, mu je rekel cerkovnik:

»Popoldne pridi, boš pomagal. Podržal boš kaj in rože bo treba znati skupaj.«

Stvari za božji grob so bile na cerkvenem podstrešju. Tja gori so šli popoldne cerkovnik, trije fantje in Janče. Najprej v zvonik in nato skozi ozka vrata na podstrešje. Joj, koliko novega je videl Janče! Polomljene svetniške kipe, zaprašene svečnike, staro bandero in še marsikaj. Tako čudno mrko in temno je bilo tukaj gori. Nič vonja po kadilu, nič sveč, nič svetlega sonca. Samo mrak. Dvakrat se je Janče spotaknil ob prečni tram. Le zakaj imajo tako lepe stvari, kot je božji grob, tu na podstrešju? Saj bi jih lahko shranili v zakristiji ali v župnišču v oni sobi, ki v nji vsako četrto leto prebivajo škof, ko pridejo birmovat. Sicer pa je prazna, kot mu je pravil župnik takrat, ko ga je prvič povabil v župnišče. Tako je ugibal Janče in se tretjič prekobalil preko starega svečnika.

Končno so prišli do iskanih stvari. Cerkovnik si je naprtal na ramo Oljsko goro, fantje pa so po vrsti pograbili posamezne dele jeruzalemskega mesta, svete žene, svetilnike in končno je ostal Jančetu samo eden izmed dveh rimskih vojakov, ki sta stražila božji grob. Janče je prijel v roke leseno podobo, ki je predstavljala vojaka. Skoraj prestrašil se je. Vsa vlažna in prašna je bila podoba. Vsa drugačna kot lansko leto v cerkvi. Vojak je gledal mrko in temno, široke obrvi in brki so jezno štrleli v stran in helebarda je molela naravnost v Jančeta. Kot bi ga hotel nabosti, prav tako. Polaščal se ga je strah.

Oni štirje so se odpravljali in cerkovnik se je smeje obregnil ob Jančeta:

»Le primi ga, le, pa po glavi ga loputni, če ti bo kaj hotel!«

Janče ga je zagrabil. Vojakov obraz se mu je še bolj približal in oči so postale še bolj grozeče. Rad bi zakričal, pa se ni upal. Doli v cerkvi so bili ljudje, pa bi ga slišali in cerkovnik ter fantje bi se mu smejali, češ: v šolo hodi, pa se boji.

Vsi štirje so že odšli. Samo njihovi koraki so se slišali na stopnicah v zvoniku. Janče je ostal sam. Naglo je zagrabil vojaka, se ozrl vstran in zbežal po kupoli. Strah ga je davil za grlo. Z glavo je zadel ob nekaj trdega in padel. Pa se je takoj pobral, zgrabil vojaka na tleh in se plazil proti izhodu.

V zvoniku je postalo svetlejše. Čutil je, da ga skeli čelo in z roko je otipal kri. A ni se zmenil dosti. Samo da je prišel iz podstrešja. Nikoli več ne pojde tja gori po rimskega vojaka. Kvečjemu po sveto ženo, ki stoji po vstajenju Gospodovem ob praznem božjem grobu. Tako je mislil Janče, vlekkel vojaka po stopnicah in končno prisopihal v cerkev.

Ko so ga zagledali vsega prašnega in okrvavljenega, so se spogledali, nato pa zasmejali.

»Kje pa si se potolkel?« je vprašal cerkovnik.

»Zakaj pa si prinesel samo pol vojaka?« je dejal drugi.

»In kje si pustil glavo?« je poizvedoval Grčarjev Tone, ki je postavljaj Kalvarijo.

Janče se je presenečeno ozrl. Njegov vojak je bil brez glave. Tam gori na podstrešju mu je morala odleteti, ko je padel.

Nič ni rekel Janče. Tiho je prislonil obglavljenega vojaka ob spovednico, si obrisal kri s čela in odšel. Saj ga niso razumeli. Angela ali pa sveto ženo je hotel nesti, pa mu je Tone vsilil rimskega vojaka. In še nekaj ga je skrbelo: kaj bo rekel gospod župnik, ko bo zvedel, da je vojak brez glave.

Pa ni bilo nič. Drugi dan se je župnik smejal, ko je zvedel o Jančetovi nesreči. Še nekaj dinarjev mu je dal, da bi pozabil na prestani strah. Ono glavo je našel cerkovnik na podstrešju za tramom in jo pritrdil na vojakov vrat. Tako je bilo vse urejeno.

Jančetu pa ona glava le ni šla iz spomina. Ko je naslednji dan klečal ob božjem grobu in stregel gospodu župniku, mu je vedno zagomazelo, ko se je ozrl na vojaka in se spomnil na temno podstrešje. Tako lepo si je predstavljal veliki teden. Pa mu je judovski vojak pokvaril vse.

Potem je prišel veliki petek in zatem velika sobota. Janče je bil ves dan v cerkvi. Pomagal je gospodu župniku, ministriral, zvonil z ropotcem, trikrat na dan poganjal veliko ragljo v zvoniku, trebil sveče, čistil svetilke in lestence. Joj, koliko dela! In kako prijetnega! Janče bi bil še ponoči v cerkvi, samo če bi mu pustili župnik in ne bi bilo onih dveh vojakov ob božjem grobu. Posebno onega z odbito glavo.

Na veliko soboto dopoldne so odvezali zvonove. Janče je spravil ropotec in zopet zvončkljal pred oltarjem in pritrkaval z najmanjšim zvonom v zvoniku.

Prišla je velika nedelja, Lepa in jasna. Na reki je še ležala rahla megla, gabri in breze na rebri pa so bili že svetli v prvem jutru. Danes je Janče vstal tako zgodaj kot še nikoli. Saj je ta nedelja samo enkrat v letu. In biti ministrant, hoditi pred nebom s kadilom v roki navsezgodaj zjutraj, ko pravkar posveti sonce, zapoje ptice in zazvone zvonovi. Kdo bi si mislil kaj lepšega!

Pa je vendar Jančeta nekaj težilo. Odlomljena glava na vojakovem vratu. Neprenehoma mu je silila pred oči in celo pomoči jo je videl v sanjah. Brki so se mu zdeli še bolj strašni, oči še bolj izbuljene in helebarda še večja. Janče se ga je bal, čeprav je bil samo naslikan.

Minila je ura in Janče je že stal sredi strežnikov pred božjim grobom in vihtel kadilnico. Luči so gorele, orgle donele, vsa cerkev je bila polna prijetnega vonja.

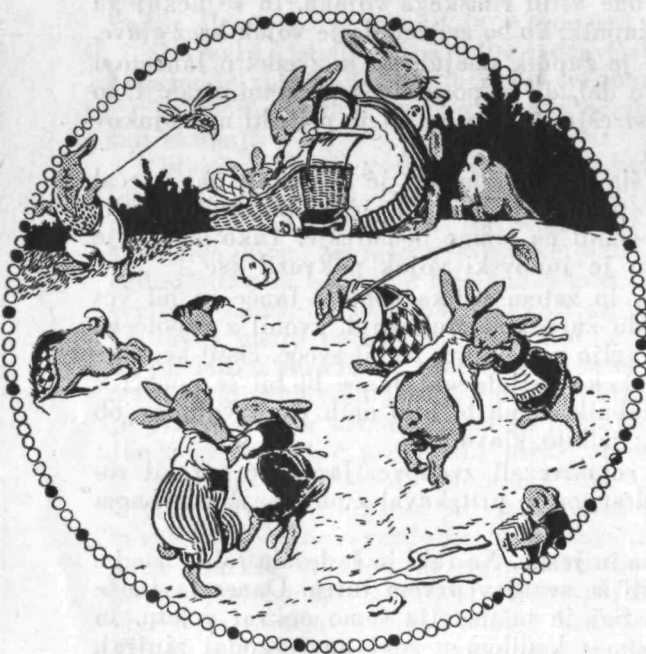
Tedaj je prijel gospod župnik monštranco s Kristusom, jo dvignil, da se je videla po vsej cerkvi, in pričel peti alelujo. Trikrat jo je zapel, njegov glas je bil vedno višji, vedno močnejše so odpevali pevci in po cerkvi je zadonelo:

»Zveličar naš je vstal iz groba...«

Janče je nihal s kadilnico, menadoma pa je prenehal in prebledel. Vojakova glava se je sama od sebe pričela gibati, vedno bolj se je nagibala in — padla. Ljudje okoli so se zasmejali, celo gospodu župniku je igral na ustnicah nasmeh. Tudi Janče se je nasmehnil. Ni bilo več one glave, ki ga je plašila. Zavihtel je kadilnico, da se je dvignil velik oblak visoko proti monštranci. V srcu mu je zavriskalo: Kristus je vstal! Ni več njegovih sovražnikov in tudi groznega vojaka ni več!

Zvonovi, ki so tedaj potrkavali nežno in skoraj tiho, so zazvonili močno in veselo. Janče je stopal v procesiji pred nebom. Veter se je zaganjal v rdeče bandero. In Janče je gledal in vihtel kadilnico. V duši pa mu je bilo svetlo in veselo.

Ko se je procesija vrnila v cerkev, je pogledal proti božjemu grobu: Vojakov ni bilo več tam. Samo dva angela sta stala ob praznem grobu in z iztegnjeno desnico kazala v nebo...

F. J.:

Zajčki rajajo.

*Skočili zajčki so v poljé,
hiteli urno ven na plan.
So vsi? Francè, Marjetka, Žan?
In Poldek, Tonček tudi gré?*

*O, saj je tu družina vsa,
že v mehki travi se igral!*

*Na bregu se ustavijo.
Koj žaba z godbo ples začne,
ves zajčji rod v objem se vzpne.
A mama očku pravijo:*

*»Po plesu južino dobé,
nato domov naj se zgbúel!«*